

[Aksel Larsen.]

de vesteuropæiske folk såvel som det danske folk, også flertallet af det amerikanske folk, ønsker fred, ikke er fjendtligt indstillet overfor Sovjetunionen, men at det er magthaverne, der driver krigspolitik, og at det er de partier, der støtter denne politik, som driver den mest voldsomme ophidselseskampagne mod Sovjetunionen. Vi er af den opfattelse, at hvis krigen undgås, er alt vundet, men hvis krigen kommer, kan alt være tabt. Vi tvivler ikke om, at selv i krigstilfælde vil Sovjetunionen klare sig, og at det vil gå en angriber lige så slemt, som det gik Hitler, men vi tænker med gru på de forfærdelige ødelæggelser, ikke mindst for Europa, måske i særlig grad Danmark, der vil følge af en sådan krig.

Udenrigsministeren forsøgte at snakke sig udenom min henvisning til, hvad hans forgænger i embedet som partileder, daværende udenrigsminister Christmas Møller, har sagt, og udenrigsministeren sagde herom kun, at det var jo et udtryk for den almindelige opfattelse i Danmark og andre steder. Nej, det, Christmas Møller sagde i 1945, var, at man havde fejlet i forhold til Sovjetunionen før 1939, da man også æreskændte os kommunister, fordi vi ikke ville rakke Sovjetunionen ned, men sagde sandheden om den. Det, Christmas Møller — jeg oplæste citatet i går — videre sagde, var, at det var en stor lykke for Danmark, at det kommunistiske parti havde lagt grunden for en bedre forståelse mellem Danmark og Sovjetunionen. Jeg stiller trøstigt, som jeg gjorde det i går, denne udtalelse op mod udenrigsministerens påstand.

Jeg anser Atlantpagten for at være en ulykke for menneskeheden i almindelighed og for Danmark i særdeleshed. Den vil betyde fantastiske ofre for befolkningen i fredstid, og kommer krigen, vil det betyde de forfærdeligste ulykker, måske total national udslættelse, ødelæggelse af landet, død over befolkningen. Jeg mener, Danmark burde føre fredspolitik. Jeg anser i den givne situation den nuværende højtærede udenrigsminister for at være den farligste eksponent for den atlantiske krigspolitik og tillader mig derfor at stille følgende forslag om motiveret dagsorden:

„Idet folketinget udtaler, at den nuværende udenrigsminister er en farlig mand for Danmark, går tinget over til næste sag på dagsordenen“.

Formanden: Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Oluf Pedersen: Det er efter min opfattelse ganske urigtigt, når kommunisterne regner Atlantpagten for at være en angrebspagt. Jeg siger det, fordi et flertal i min gruppe, dengang sagen var til afstemning, gik derimod. Når dette flertal gjorde det — og jeg var enig med det —, var det for det første, fordi vi tror, at Danmarks betydning er større som fredsmægler end som pagtdeltager, dernæst fordi vi mener, det er farligt, om hele verden deles op i to grupper, der opruster, og for det tredje fordi vi frygter, at Danmark, hvis der kommer en konflikt, bliver endnu værre stillet, end det ville have været uden denne pagt.

Nu anerkender jeg, at Atlantpagten er tiltrådt, men jeg vil meget stærkt henstille til regeringen, at den altid er opmærksom på de bestemmelser, der findes i artikel V om et selvstændigt skøn hos de forskellige Atlantpagtdeltagere med hensyn til de foranstaltninger, der skal træffes. Jeg mener, at det var uheldigt, at man begrænsede dette selvstændige skøn ved at tiltræde bestemmelsen om enhedskommandoen, som jo blev gennemført ved forhandlinger, der foregik udenom den normale behandling i rigsdagen, og som vi på dette tidspunkt gik imod. Jeg mener, at de forslag til beslutning, der her foreligger, yderligere begrænser denne adgang til selvstændig vurdering. Jeg for mit vedkommende ville derfor foretrække, om man var blevet ved den bestående Grønlandsaftale med selvstændige amerikanske baser fremfor den sammenblanding, der her sker mellem dansk og amerikansk militær, og som kan blive farlig, hvis der indtræder en krigssituation. Jeg vil derfor for mit vedkommende anbefale, at man går imod både bemyndigelsen vedrørende enhedskommandoen og Grønlandsaftalen.

(Kort bemærkning).

Hans Hedtoft: Det er blot et enkelt punkt, jeg gerne vil have lov til at færdigdiskutere med det ærede medlem hr. Aksel Larsen på hans egen foranledning. Det ærede medlem har sagt, at alle de øvrige påstande, jeg har fremsat, ville han ikke komme ind på på nuværende tidspunkt, men han stillede mig en frygtelig afregning i udsigt. Den har jeg så at glæde mig til.

Om den foreslåede dagsorden må jeg også gøre en bemærkning. Ja, hvad skal man egentlig sige til den. Man kan kun smile ad den. Vi kunne godt stille ændringsforslag: idet folketinget erkender, at udenrigsministeren er en farlig mand, betragter man dog det ærede medlem hr. Aksel Larsen som en